

Pradžia>Pinigai ir piniginiai reikalavimai>Europos mokėjimo įsakymas

Europos mokėjimo įsakymas

Austrija

1 Ar numatyta mokėjimo įsakymo procedūra?**1.1 Procedūros taikymo sritis**

Austrijos Civilinio proceso kodekse numatyta visapusiškai išbandyta ir patikrinta mokėjimo įsakymo procedūra (vok. *Mahnverfahren*), skirta mokėjimo ieškiniams. Dauguma mokėjimo ieškinių Austrijoje administruojami internetu, taikant supaprastintą, pagreitintą mokėjimo įsakymo procedūrą.

1.1.1 Kokių rūšių reikalavimams ši procedūra taikoma (pvz., tik piniginiams reikalavimams, tik iš sutarčių kylančiams reikalavimams ir t. t.)?

Mokėjimo įsakymo procedūra taikoma tik mokėjimo reikalavimams. Tačiau mokėjimo įsakymo procedūra netaikoma tiems mokėjimo reikalavimams, dėl kurių turi būti sprendžiama specialia ne ginčo tvarka (vok. *Außerstreitverfahren*). Mokėjimo įsakymo procedūra nesuderinama su ne ginčo tvarkos principu, pagal kurį teismas privalo *ex officio*, t. y. be proceso šalies prašymo, išsiaiškinti visus sprendimui priimti aktualius faktus. Kadangi specialieji procesiniai reikalavimai taip pat taikomi socialinės apsaugos teisės aspektų turinčioms byloms ir ieškiniams dėl čekių ar vekselių, taikant mokėjimo įsakymo procedūrą jų vykdymo užtikrinti negalima.

1.1.2 Ar yra nustatyta didžiausia reikalavimo suma?

Nuo 2009 m. liepos 1 d. nurodymo sumokėti procedūra taikoma tik ginčijamoms sumoms, neviršijančioms 75 000 EUR. Ieškiniai dėl tų ribą viršijančių sumų turi būti pareiškiama įprasto civilinio proceso tvarka, kaip parengiamieji rašytiniai pareiškimai.

1.1.3 Ar privaloma taikyti šią procedūrą?

Mokėjimo įsakymo procedūrą Austrijoje privaloma taikyti ieškiniams, neviršijantiems pirmiau nurodytos ribos.

1.1.4 Ar galima taikyti procedūrą, jeigu atsakovas gyvena kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje?

Austrijos mokėjimo įsakymo procedūros negalima taikyti, jeigu atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta, įprastinė gyvenamoji vieta arba registruotoji būstinė yra užsienyje. Tokie ginčai turi būti sprendžiami įprasto civilinio proceso tvarka. Atsižvelgdamas į ieškinį, jurisdikciją turintis teismas arba nurodys atsakovui per keturias savaites pateikti atsiliepimą į ieškinį, arba nustatys posėdžio datą.

Mokėjimo reikalavimų, pareiktų kitoje valstybėje narėje gyvenantiems atsakovams, vykdymą galima užtikrinti alternatyvia tvarka – pagal Europos mokėjimo įsakymo procedūrą.

1.2 Kompetentingas teismas

Mokėjimo ieškiniai, kurių suma neviršija 15 000 EUR (nuo 2013 m. sausio 1 d.), turi būti pareiškiama apylinkės teismui (vok. *Bezirksgericht*). Ieškiniai dėl didesnės nei 15 000 EUR sumos turi būti pareiškiama pirmosios instancijos teismui, išskyrus atvejus, kai jie priklauso specialiajai apylinkės teismų jurisdikcijai. Austrijos mokėjimo įsakymo procedūros jurisdikcija reglamentuojama bendrosiomis taisyklėmis, t. y. specialių taisyklių dėl jurisdikcijos nėra. Informaciją apie Austrijos jurisdikcijos taisykles žr. faktų suvestinėje „Teismų jurisdikcija“. Informacija apie tai, kokio teismo jurisdikcijai priklauso konkrečios civilinės bylos, pateikta Austrijos Federalinės teisingumo ministerijos interneto svetainėje, rubrikoje „e-Government“ (skiltis „Teismų paieška“, vok. *Gerichtssuche*). Europos mokėjimo įsakymo procedūra Austrijoje priklauso išimtinai Vienos komercinių bylų apylinkės teismo (vok. *Bezirksgericht für Handelssachen*) jurisdikcijai.

1.3 Formos reikalavimai**1.3.1 Ar privaloma naudoti standartinę formą? (Jeigu taip, kur tą formą galima gauti?)**

Mokėjimo ieškiniai turi būti pateikiami naudojant standartinę formą. Austrijoje mokėjimo įsakymo procedūrai naudojamos įvairios formos, priklausančios nuo to, ar mokėjimo ieškinio vykdymas užtikrinamas pagal įprastą mokėjimo įsakymo, ar pagal darbo teismo mokėjimo įsakymo, ar pagal Europos mokėjimo įsakymo procedūrą. Formas galima atsisiųsti iš Federalinės teisingumo ministerijos interneto svetainės rubrikos „Bürgerservice“ arba jas galima užpildyti internetu.

1.3.2 Ar būtina turėti advokatą?

Ieškovo, teikiantys ieškinį dėl 5 000 EUR viršijančios ginčytinos sumos, turi turėti teisinį atstovą. Tai netaikoma byloms, kurias pagal įstatymą turi nagrinėti apylinkės teismas, neatsižvelgiant į ginčo sumą (t. y. dalykinę jurisdikciją turintis teismas). Tokiose bylose teisinis atstovavimas yra santykinis reikalavimas, t. y. proceso šalys gali veikti savo vardu, tačiau, jeigu pageidauja, kad joms būtų atstovaujama, joms turi atstovauti advokatas.

Pagal Europos mokėjimo įsakymo procedūrą teisinio atstovavimo nereikalaujama.

1.3.3 Kaip išsamiai reikia aprašyti reikalavimo pagrindą?

Prašymo išduoti mokėjimo įsakymą turinio reikalavimai iš esmės nesiskiria nuo įprasto proceso tvarka pareiškiamiems ieškiniams keliamų reikalavimų. Tačiau ieškovo, teikdami prašymą išduoti mokėjimo įsakymą, neprivalo išdėstyti teisinių ieškinio pagrindų. Vis dėlto turi būti pakankamai išsamiai aprašytos aplinkybės ieškiniui pagrįsti, kad ieškinyje būtų aiškiai atpažįstamas ir kad iš jų būtų galima nustatyti konkretų reikalavimą (t. y. ieškinyje turi būti įtikinamas).

1.3.4 Ar reikia pateikti rašytinius įrodymus, pagrindžiančius reikalavimą? Jeigu taip, kokie dokumentai priimtini kaip įrodymai?

Pagal Austrijoje taikomą mokėjimo įsakymo procedūrą pareigos pateikti įrodymus nėra. Todėl prašant išduoti mokėjimo įsakymą nereikia pateikti dokumentų ieškiniui pagrįsti. Tačiau ieškovams, kurie prašyme nurodydami klaidingą ar neišsamią informaciją apgaule gauna arba bando gauti mokėjimo įsakymą, pagal Austrijos Civilinio proceso kodeksą skiriama bauda.

1.4 Prašymo atmetimas

Teismas atlieka tik apibendrintą prašymo vertinimą. Teismas netikrina, ar turinys yra tikslus; jis tik įvertina teisinį ieškinio pagrindumą (t. y. ar ieškinyje yra įtikinamas). Jeigu prašymas išduoti mokėjimo įsakymą atitinka formos ir turinio reikalavimus (t. y. jame nurodytas konkretus reikalavimas, faktai, iš kurių tas reikalavimas kyla, išvardyti įrodymai ir informacija apie jurisdikciją, ieškinį įmanoma atpažinti), teismas išduoda mokėjimo įsakymą. Austrijos Civilinio proceso kodekse nenumatyta, kad prašymus išduoti mokėjimo įsakymą būtų galima atmesti formaliais pagrindais. Jeigu nusprendžia, kad mokėjimo įsakymui keliami reikalavimai neįvykdyti, teismas iš karto pradeda įprastą procesą; teismas prašymo neatmeta. Tačiau jeigu esama tam tikrų formalių trūkumų, teismas pirmiausia pradeda jų ištaisymo procedūrą – nurodo ieškovui pašalinti ieškinio trūkumus.

1.5 Apskundimas

Kadangi Austrijos Civilinio proceso kodekse nenumatyta galimybė atmesti prašymus išduoti mokėjimo įsakymą, o šie prašymai automatiškai perkeliama į įprastą procesą, teisė paduoti apeliacinį skundą nereikalinga.

1.6 Prieštaravimas

Terminas, per kurį gali būti pateiktas prieštaravimas mokėjimo įsakymui, yra keturios savaitės ir jis pradamas skaičiuoti nuo mokėjimo įsakymo rašytinės kopijos įteikimo atsakovui dienos. Teismas negali šio termino pratęsti ar sutrumpinti.

Prieštaravimai pirmosios instancijos teismo išduotiems mokėjimo įsakymams (kai ginčo suma yra 15 000–75 000 EUR) turi būti pateikti kaip atsiliepimai į ieškinį. Tai reiškia, kad prieštaravime turi būti išdėstytas konkretus reikalavimas, taip pat aprašyti faktai ir aplinkybės prieštaravimui pagrįsti, kartu pateikiant įrodymus, kuriais būtų pagrindžiami atsakovo teiginiai. Norint pareikšti prieštaravimus teisme, privalomas teisinis atstovavimas.

Teisinis atstovavimas neprivalomas, jeigu prieštaravimas pateikiamas apylinkės teisme vykstančiame procese (t. y. kai ginčo suma neviršija 15 000 EUR arba, jeigu teismas turi dalykinę jurisdikciją, 75 000 EUR). Tokiame procese užtenka, kad rašytinį prieštaravimą teikiantis atsakovas mokėjimo įsakymą išdavusiam teismui nusiųstų pasirašytą laišką, kuriame pažymėtų, kad ketina pateikti prieštaravimą mokėjimo įsakymui. Kaip ir pirmosios instancijos teismo procese, nereikalaujama, kad atsakovas savo prieštaravimą pagrįstų. Prieštaravimą atsakovas taip pat gali žodžiu užregistruoti mokėjimo įsakymą išdavusiame teisme arba apylinkės, kurioje gyvena, teisme.

1.7 Prieštaravimo pasekmės

Jeigu atsakovas laiku pateikia prieštaravimą, mokėjimo įsakymas netenka galios ir teismas automatiškai perduoda apeliacinį skundą nagrinėti įprasto proceso tvarka, išnagrinėja ieškinyje išdėstytus teiginius ir prieštaravimus jiems.

1.8 Prieštaravimo nepareiškimo pasekmės

Austrijoje mokėjimo įsakymo procedūra yra vieno etapo procedūra. Jeigu atsakovas mokėjimo įsakymo neginčija arba to nepadaro laiku, jis automatiškai tampa vykdytinas ir kito prašymo ieškovui nereikia pateikti. Todėl teisės aktuose nenumatytas antrojo teismo sprendimas.

1.8.1 Kokius veiksmus reikia atlikti norint gauti vykdytiną sprendimą?

Teismas savo iniciatyva patvirtina, kad mokėjimo įsakymas yra vykdytinas. Ieškovas, pasinaudodamas patvirtinta mokėjimo įsakymo kopija, gali atsakovo atžvilgiu pradėti vykdymo užtikrinimo procesą.

1.8.2 Ar šis sprendimas yra galutinis, ar atsakovas gali jį apskųsti?

Pagal Austrijos mokėjimo įsakymo procedūrą išduoti mokėjimo įsakymai gali būti ginčijami tik pateikiant prieštaravimą. Kitų apeliacijos teisių atsakovas neturi. Sprendimą dėl mokėjimo įsakyme pateiktų išlaidų ieškovas ir atsakovas per keturiolika dienų gali užginčyti pateikdami apeliacinį skundą dėl išlaidų (vok. *Kostenrekurs*). Atsakovas gali bet kuriuo metu apskųsti didelius mokėjimo įsakymo įteikimo pažeidimus, prašydamas patvirtinti, kad vykdymo užtikrinimas atšaukiamas. Atsakovai, kurie dėl neišvengiamų ir nenumatytų įvykių negalėjo laiku pateikti prieštaravimo, nelikus kliūties, privertusios juos praleisti prieštaravimo pateikimo terminą, per keturiolika dienų gali prašyti atkurti buvusią padėtį.

Paskutinis naujinimas: 05/06/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.